

“Darbo prevencinėje programoje LINAS patirtis”.

Algirdas Jankauskas

Vyskupo M. Valančiaus Vilkaviškio vyskupijos
blaivystės sąjūdžio Kazlų Rūdos skyriaus
pirmininkas

2007 12 27 Kazlų Rūda

Darbo programoje istorija

Būdamas Vyskupo M. Valančiaus Vilkaviškio vyskupijos blaivystės sąjūdžio pirmininku, maždaug apie 2000 metus, siunčiau savo narius (pedagogus) į seminarus mokytis dirbti pagal programą „Linas“. Aš pats niekada nedalyvavau šiose seminaruose, nes nesu pedagogas. Mano tikslas buvo parengti kuo daugiau pedagogų, kurie galėtų dirbti pagal šią programą.

Pirmieji pedagogai: Regina Monkeliūnienė, Violeta Nemkevičienė ir kiti.

Prisimenu, kai juos siunčiau į seminarą Visagine, pats važiavau jų parsivežti. Važiuojant į Visaginą už Ignalinos sugedo mano automobilis. Gerai kad turėjau Visagine pažįstamų, kurie man padėjo susitvarkyti.

Esu dėkingas Lietuvos blaivybės fondo tarybos pirmininkui Gediminui Jakubčioniui už suteiktą galimybę dirbti šioje programoje.

Darbo programoje istorija

2001 metai

Tais metais vyko pirmieji bandymai dirbti pagal programą “Linas”.

Iš Švietimo ir mokslo ministerijos gavome 5 tūkstančius litų, iš kurių 3500 litų panaudojome i kelialapiams į stovyklą “Jurgežeriuose” išpirkt 10 moksleivių iš Kauno ir Alytaus apskrities, kur vaikų grupių vadovai dirbo pagal programą “Linas”. Likusios lėšos, taip pat darbui pagal šią programą, buvo panaudotos Kazlų Rūdoje. Dirbome su grupe vaikų Kazlų Rūdos “Caritas” patalpose.

Taip pat 2001 metais gegužės mėnesį vyko pažintinė kelionė į Švediją. Kelionėje dalyvavo 8 žmonės, iš kurių 2 žmonės iš Kazlų Rūdos. Į kelionę vykome dviese su mokytoja Dale Kriščiūniene.

Būtent ten, Švedijoje, Dalė Kriščiūnienė susipažino su profesore Nomi Tioneng. Ši moteris ją sužavėjo ir Dalė Kriščiūnienė pradėjo lankyti jos seminarus pagal programą “Linas”.

Tuo metu mano tikslas buvo parengti D.Kriščiūniene programos “Linas” lektore ir aš, kiek sugebėjau, jai padėjau ieškodamas paramos seminarams, kuriuose ji dalyvavo. Žinojau, jog tai labai naudinga. Šiuo metu Dalė Kriščiūnienė jau yra surengusi 10 seminarų, ir aš tuo džiaugiuosi.

Darbo patirtis Kazlų Rūdoje

2005 metais po 5 metų pertraukos aš buvau perrinktas skyriaus pirmininku ir metų pabaigoje 2006 metams parašiau projektą Kazlų Rūdos savivaldybei. 2006 metais gavome tik 500 litų ir kokiam nors dideliame renginiui tų lėšų būtų paprasčiausiai neužtekę. Todėl nutarėme suorganizuoti seminarą pedagogams darbui pagal programą “Linus”.

Seminaras “Linas” 2006 metai Kazlų Rūdoje

Seminaro “Linas” dalyviai 2006 11 3/4

Seminaras “Linas” 2006 metais

Kazlų Rūdoje

2006 metų lapkričio 3-4 dienomis Kazlų Rūdos pradinės mokyklos patalpose vyko seminaras pedagogams pagal programą “Linas”.

Seminare dalyvavo tik 15 pedagogų iš trijų savivaldybių (Kazlų Rūdos - 9 Marijampolės – 4 ir Vilkaviškio – 2).

Seminaro lektoriės: Dalė Kriščiūnienė ir Jūratė Jaronienė.

Seminaras pedagogams labai patiko ir aš vėl nuoširdžiai džiaugiuosi, jog gautas lėšas panaudojome būtent seminarui.

Seminaras “Linas” 2006 metais

Kazlų Rūdoje

Seminaro pabaigoje išdalijau anketas seminaro dalyviams ir paprašiau jas užpildyti. Buvo užpildyta 14 anketų. Visi seminaro dalyviai yra girdėję apie Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdį, 12 iš jų ir apie Valančiukų sąjūdį. Tačiau tik 4 iš šių dalyvių yra girdėję apie organizaciją “Tėvai prieš narkotikus” ir jie norėtų būti šios organizacijos nariais. Dirbti pagal programą “Linas” tuo metu norėję 11 pedagogų, o pati programa “Linas” būtų naudinga nuo 10% iki 80% moksleivių.

Visi dalyviai gerai atsiliepė apie seminaro lektorius ir seminaro organizatorius bei palinkėjo jiems sėkmės šiame sunkiame darbe.

2007 metai

Turėdami gerus seminario rezultatus, nutarėme 2007 metais parašyti projektą Švietimo ir mokslo ministerijai psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos konkursui.

Mūsų projektas vadinosi: “Prevencinė programa “Linas” Kazlų Rūdos, Marijampolės ir Vilkaviškio savivaldybėms”.

Pagal šį projektą gavome 22000 litų. Toliau pateikiame projekto pristatymą.

PROJEKTO ISTORIJA

- **2006 metai – pedagogų darbui pagal programą “Linas” parengimas – seminaras Kazlų Rūdoje lapkričio 3-4 dienomis**
- **2007 metai – projekto finansavimui gauti sukūrimas ir pateikimas**
- **Sutarties pasirašymas su SPPC**
- **Lėšų gavimas ir projekto vykdymo pradžia**

PROJEKTO PRISTATYMAS

„Prevenicinė programa „LINAS“ Kazlų Rūdos, Marijampolės ir Vilkaviškio savivaldybei sudaryta iš trijų dalių:

1 dalis – praktinė konferencija Kazlų Rūdoje– programos pristatymas visuomenei, numatyta birželio mėn., tačiau dėl lėšų taupymo vyko vėliau, nes buvo sujungta su mūsų veiklos 10-mečio konferencija, vykusia 200711 25.

2 dalis – darbas pagal programą „Linas“ grupėse (rugsėjis – gruodis). Ši dalis vyko tiksliai pagal planą, pedagogai dirbo pagal programą su 10 vaikų grupių.

3 dalis – atsisveikinimo renginys Kazlų Rūdoje, kuriame dalyvauja visi projekto dalyviai (gruodžio mėn.) Vyks ne vienas, bet keli renginiai: Kazlų Rūdoje, Pilviškiuose, Jankuose, Marijampolėje.

Kokia tai programa?

Programa „Linas“ yra pedagoginė, bet ne gydymo programa. Jos autorė – švedų profesorė Nomi Tioneng. Į Lietuvą atvyko Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio, Lietuvos blaivybės fondo, švedų organizacijos „Hella Meniskan“ (Visas žmogus) ir Noomi Tioneng kompanijos „Mote och Dialog“ (Susitikimas ir dialogas) bendradarbiavimo programą.

Lietuvoje programos „Linas“ autorystės teises turi Lietuvos blaivybės fondas ir Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdis.

Programos tikslas

- **Dirbti su vaikais grupėse, kad asocialių šeimų vaikai turėtų galimybes pažaisti, bendrauti, vystytis ir tobulėti, išgyventi sunkiomis sąlygomis.**
- **Suteikti galimybę 10 pedagogų pasisemti patirties dirbant pagal programą „Linas“.**

Programos uždaviniai

- 1. Sumažinti vaiką užgriuvusį chaosą ir pasidalinti jo skausmu
- 2. Padėti vaikui geriau suprasti gyvenimą
- 3. Padėti vaikui išsipasakoti
- 4. Padaryti jo gyvenimą labiau nuspėjamą
- 5. Pasirūpinti tėvais
- 6. Sumažinti vaiko atsakomybės ir kaltės našta už netikusią priežiūrą
- 7. Padėti vaikui liūdėti
- 8. Suteikti galimybę 10 pedagogų pradėti dirbti pagal programą „Linas“, kad jie ateityje galėtų savo patirtį perduoti kitiems pedagogams, papildomai suteikti galimybę dar 10 pedagogų padėjėjų susipažinti su šia programa, įgyti pradinių žinių, o ateityje išklausius kursus, leisti patiems savistoviai dirbti grupėse su vaikais pagal šią programą.

**Šiai programai pritaria Lietuvos Respublikos
Švietimo ir mokslo ministerija**

Laukiami rezultatai

Šimtui 7-14 metų vaikų sumažės juos užgriuvęs chaosas, su pedagogais jie pasidalins savo išgyvenimais.

100 vaikų padės geriau suprasti gyvenimą, vaikai galės išsipasakoti, jų gyvenimas jiems taps labiau nuspėjamas.

Bus kalbama su šių vaikų tėvais.

100 vaikų sumažės atsakomybės ir kaltės našta už netikusią tėvų priežiūrą.

100 vaikų pagaliau pajus, jog jie yra vaikai.

10 pedagogų, kurie 2006 metais išklausė seminarą pagal programą „Linas“ ir gavo leidimą pagal ją dirbti, išbandys save darbe grupėse su vaikais. Papildomai dar 10 pedagogų (savanoriškais pagrindais) susipažins su šia programa, o ateityje, išklausęseminarą, galės savistoviai dirbti su vaikais grupėse.

Programos įgyvendinimo partneriai

- **1. Lietuvos blaivybės fondas**
- **2. Mokymo įstaigos, kuriose vykdomas projektas**
- **3. Kazlų Rūdos K. Griniaus gimnazija (kurioje vyksta ši konferencija)**
- **4. Rėmėjai (ŠMM, SPPC, Kazlų Rūdos K. Griniaus gimnazija, UAB “Medonos mėsa”)**

Programos dalyviai

Programos administracijos darbuotojai:

Programos koordinatorius, koordinatoriaus padėjėjas (vyr. vadovas), buhalteris.

Programos vadovai: 10 vadovų ir keletas savanorių

Programos dalyviai: 104 vaikai iš šeimų, kuriose bent vienas tėvų piktnaudžiauja alkoholiu ar narkotikais

Programos dalyvių pasiskirstymas pagal teritoriją

Kazlų Rūdos savivaldybė – 70 dalyvių

Marijampolės savivaldybė – 10 dalyvių

Vilkaviškio savivaldybė – 24 dalyviai

Iš viso 104 dalyviai iš trijų savivaldybių

Kazlų Rūdos savivaldybė

**Kazlų Rūdos pradinė mokykla – 1 grupė 10 mokinių
(vadovė - Odeta Gerulienė).**

Kazlų Rūdos pradinės mokyklos Bebruliškės skyrius – 1 grupė 10 mokinių (vadovė – Dalė Kriščiūnienė).

**Kazlų Rūdos pagrindinė mokykla “Elma” – 1 grupė 10 mokinių
(vadovė – Geda Jakubauskienė)**

**Kazlų Rūdos vidurinė mokykla – 2 grupės – 20 mokinių
(vadovai: Regina Sakalauskienė ir Albinas Sakalauskas)**

**Kazlų Rūdos Jankų pagrindinė mokykla – 1 grupė 10 mokinių
(vadovė – Edita Judickienė)**

**Kazlų Rūdos Antanavo pagrindinė mokykla – 1 1 grupė 10 mokinių
(vadovė – Edita Radzevičienė)**

Marijampolės savivaldybė

**Vilkaviškio vyskupijos pagalbos centras
„Rūpintojėlis“ - 10 mokinių
(vadovė – Aušra Parulienė)**

Vilkaviškio savivaldybė

**Pilviškių Santakos gimnazija –
2 grupės -24 mokiniai
(vadovai Gitana Pabricienė ir Vita
Kudirkaitė)**

Tad kaip iš tikrųjų vyko programa?

- 1. Vyko darbas 10 grupių su vaikais iš šeimų, kuriose bent vienas tėvų piktnaudžiauja alkoholiu ar narkotikais. Grupėse buvo dirbama su 104 vaikais!**
- 2. Būtent su šiais vaikais buvo dvi išvykos į Kauno dramos teatrą (vaikai 2007 lapkričio ir gruodžio mėn. žiūrėjo jiems skirtus spektaklius ir tai jiems labai patiko.)**
- 3. Gruodžio mėnesį vyko atsisveikinimo šventės.**
- 4. Projekto pabaigoje, gruodžio 27 dieną, su visais vadovais aptarėme patį projektą, jo sėkmę ir perspektyvas ateičiai.**

Darbas grupėse

Kaip jau minėta ankščiau buvo dirbama 10 grupių pagal programą “Linus”

Darbas grupėse

Darbo grupėse vyko užsiėmimai pagal atskiras temas, buvo organizuojami vietiniai grupės renginiai, kai kurie renginiai buvo organizuojami kartu su tėvais. Tai buvo nuostabus dalykas.

Projekto metu vyko ir bendri visoms grupėms renginiai.

Vienas tokių renginių – dvi išvykos į Kauno muzikinį dramos teatrą.

Išvyka į teatrą

Pirmoji grupė lapkričio mėn.

2007.12.30

Išvyka į teatrą

Antroji grupė gruodžio mėn.

Vaidinimo akimirkos

Spektaklis “Grybų karas ir taika”...

Išvyka į teatrą

Vaikams labai patiko abi išvykos, jie buvo švytintys ir laimingi. Daugelis vaikų pirmą kartą lankėsi tokiam teatre.

Programos dalyviai iš Pilviškių (Vilkaviškio savivaldybė) pakeliui sustojo prie Lietuvos prezidento Kazio Griniaus paminklo.

Konferencija Kazlų Rūdoje

Vienas bendrų renginių – 2007 metų lapkričio 25 d. konferencija Kazlų Rūdoje “Prevencinė programa “Linas” visuomenei ir blaivystės veiklos dešimtmečio minėjimas Kazlų Rūdoje”.

Konferencija prasidėjo Šv. Mišiomis Kazlų Rūdos Šv. Jėzaus Širdies bažnyčioje.

Po Šv. Mišių buvo atnaujinami blaivybės įžadai, bei pasiaukojimo Šv. Jėzaus Širdžiai Aktas.

Po to buvo šventinamas naujas blaivybės kryžius, ir vėliau K. Griniaus gimnazijoje vyko konferencija.

Konferencija Kazlų Rūdoje

Šv. Mišiose

2007.12.30

29

Konferencija Kazlų Rūdoje

Šv. Mišiose

2007.12.30

30

Konferencija Kazlų Rūdoje

Blaivybės kryžiaus šventinimas

Konferencija Kazlų Rūdoje

Blaivybės kryžiaus šventinimas

Konferenciia Kazlu Rūdoie

Blaivybės kryžius

2007.12.30

Konferencija Kazlų Rūdoje

A. Jankausko kalba ir kvietimas žygiuoti į konferenciją

Konferencija Kazlų Rūdoje

Konferenciją sveikina jaunimas

2007.12.30

35

Konferencija Kazlų Rūdoje

75- čio proga sveikiname kun. Igną Plioraitį

Konferencija Kazlų Rūdoje

Kun. Ignui Plioraičiui įteikiamas padėkos raštas

Konferencija Kazlų Rūdoje

Lektorė dr. Aleksandra Davidavičienė skaito pranešimą

Konferencija Kazlų Rūdoje

Pedagogės Onutės Kuorienės pranešimas

2007.12.30

39

Konferencija Kazlų Rūdoje

LBF tarybos pirmininkas. J.G.Jakubčionis

Konferencija Kazlų Rūdoje

Dalė Kriščiūnienė skaito pranešimą.

Konferencija Kazlų Rūdoje

Konferencijos dalyviai (bendras foto)

Konferencija Kazlų Rūdoje

Konferencija buvo tikrai pavykęs renginys, tačiau labai gaila, jog joje dalyvavo iš viso tik 50 dalyvių. Mūsų renginiui veikiausiai sutrukdė kitas renginys Kazlų Rūdoje tačiau jų buvo neįmanoma sujungti į vieną, nes tikslai buvo skirtingi.

Projekto pabaiga

2007 metų gruodžio 27 dieną vyko baigiamasis programos “Linas” vadovų ir Vyskupo M. Valančiaus Vilkaviškio vyskupijos blaivystės sąjūdžio Kazlų Rūdos skyriaus valdybos narių posėdis.

Posėdyje buvo aptarta pati programa, “Linas”, vadovams buvo išdalytos anketos ir paprašyta jas užpildyti.

Visiems vadovams patiko darbas pagal šią programą, tačiau jie apgailestavo, jog darbas baigėsi ir turi skirtis su savo vaikais.

Deja taip yra, jog mes už projekto vykdymą turime atsiskaityti ne mokslo metų pabaigoje, bet iki sausio 5 dienos. Daugelis vadovų norėtų dirbti ištisus mokslo metus, todėl manome, jog pagal šią programą paramos reikia prašyti ir iš kitų finansavimo šaltinių, ne tik iš Švietimo ir mokslo ministerijos ar Lietuvos fondų, kuriuose atsiskaitymas už programas būtinai turi vykti einamų metų pabaigoje ar kitų pačioje pradžioje.

Už projekto vykdymą kiekvienas vadovas gavo po 400 litų. Vieniems tai atrodė mažas atlyginimas, o kiti džiaugėsi tuo, nes už kitus projektus gaudavo tik po 150 litų.

Projekto pabaiga

Todėl, jeigu bus geresnis finansavimas, skirsime daugiau lėšų atlyginimams.

Projektas davė didelę naudą moksleiviams, jie tapo geresni, pradėjo klausyti mokytojų mokyklose per pamokas.

Projekto organizavimas vadovams taip pat labai patiko, didelių pretenzijų jie neturėjo, tik viena vadovė norėjo didesnio susiklausymo ir labesnio bendravimo, nors mano manymu – jo tikrai pakako.

Visi vadovai pareiškė norą ir toliau dirbti šioje programoje.

Projekto pabaiga

Rugsėjo 3 d. vadovams dalijome darbo priemones, jas mes pirkome centralizuotai, o paskui kiekvienam vadovui davėme po lauknešėlį. “...Pati aš būčiau nežinojusi, ką reikia pirkti, arba būčiau tai padariusi ne iš karto... Dabar mes viską sunaudojome, viskas mums prisireikė ir esu dėkinga už projekto organizatorių rūpestį. Aš pirmą kartą dalyvauju tokiam projekte, kur tokie rūpestingi projekto organizatoriai...” sakė viena projekto vykdytojų Geda Jakubauskienė. Tad po tokių žodžių aš ir toliau esu pasiryžęs mano koordinuojamuose projektuose vadovams skirti ypatingą dėmesį ir centralizuotai pirkti visas darbui reikalingas priemones. Tai patogiu ne tik patiems vykdytojams, bet ir mums organizatoriams, nes atsiskaityti už projektą yra lengviau (mažiau sąskaitų faktūrų). Tad pats projektas yra tikrai labai reikalingas. O kokie planai ateičiai?

Atsiliepimai apie projektą

Geda Jakubauskienė (ištrauka iš anketos)

Ką galėtumėte pasakyti apie projekto organizatorius?

Rūpestingi, jaučiau globą, supratimą, geras organizavimas.

Kokios projekto organizavimo geros pusės ir kokie trūkumai?

Geroji pusė, kad į projektinę veiklą įtrauktas didesnis skaičius žmonių, kad buvo nupirktos visos priemonės darbui.

Ką jūs patys galėtumėte pakeisti projekto organizavime ir kokio organizavimo tikitės iš būsimų projektų?

Projekto organizavimas geras. Buvo malonu dirbti. Sėkmės.

Atsiliepimai apie projektą

Albinas Sakalauskas

Ką galėtumėte pasakyti apie projekto organizatorius?

Nuoširdūs, išmanantys savo darbą žmonės, atsidavę savo idėjai darbais ir širdimi.

Kokios projekto organizavimo geros pusės ir kokie trūkumai?

Vertinga metodinė medžiaga, informatyvi vadovų pagalba, geras finansavimas. Trūkumų nėra.

Ką jūs patys galėtumėte pakeisti projekto organizavime ir kokio organizavimo tikitės iš būsimų projektų?

Ilgesnio projekto laiko visais mokslo metais

Atsiliepimai apie projektą

Gitana Pabricienė

Ką galėtumėte pasakyti apie projekto organizatorius?

Darbštūs, nuoširdūs, reiklūs. Šie žmonės nori ir sugeba dirbti šį darbą.

Kokios projekto organizavimo geros pusės ir kokie trūkumai?

Projektas labai reikalingas vaikams ir turi būti tęstinis. Trūkumas – lėšos šiam projektui turi būti skiriamos visus mokslo metus nuo rugsėjo mėn. iki liepos mėn. Vaikai turėtų žinoti, kad veikla truks visus mokslo metus.

Ką jūs patys galėtumėte pakeisti projekto organizavime ir kokio organizavimo tikitės iš būsimų projektų?

Projekto organizavimas puikus. Ir toliau tikimės nuoširdaus bendradarbiavimo ugdant jaunąją kartą.

Ateities planai

Manau, kad didžiausią dėmesį reikia atkreipti į vadovų parengimą darbui pagal programą “Linas”. Čia aš kalbu ne tik apie Kazlų Rūdos savivaldybę, bet ir apie visą Užnemunės regioną (Lietuvos teritoriją kairiajame Nemuno krante). Taip pat reikia pasirūpinti, kad parengti vadovai dirbtų su vaikais pagal programą “Linas”. Suprantama, kad aš vienas ar net visa mūsų organizacija (turiu omenyje Kazlų Rūdos skyrių) nėra pajėgūs užimti darbu visus parengtus žmones, norinčius dirbti pagal programą “Linas”, tačiau kiek leis jėgas, tai darysime.

Ateities planai

2008 metams numatome parengti keletą projektų. Vienas jų -

“Sūduvos LINAS 2008”.

Tai darbas pagal programą “Linas” trijose apskrityse - Marijampolės, Kauno ir Alytaus.

Ateities planai

Taip pat numatome parengti projektą
“Seminarų ciklas “Linas 2008”.

Projekto turinį sudaro 7 seminarai
pedagogams pagal programą “Linas”
trijose apskrityse. Planuojame parengti
140 vadovų vaikų grupėms.

Ateities planai

Taip planuojame parengti tęstinį projektą Švietimo ir mokslo ministerijos Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos konkursui.

Projekto pavadinimas “Blaivybė ir prevencija”.

Projekte dalyvautų 30 grupių po 10 mokinių iš trijų apskričių (Marijampolės, Kauno ir Alytaus).

PABAIGA

Na, o kaip seksis – matysime

Ačiū už dėmesį

Algirdas Jankauskas

Ataskaitos autorystė

Ataskaitą parengė

Algirdas Jankauskas

V. Borisevičiaus 12 – 8

69443 Kazlų Rūda

Tel. 8-615-66079

info@blaiva.org

ajankauskas@blaiva.org

<http://www.blaiva.org>

